

Vzajemno priznavanje I.

Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji

Zbrane študije primerov – vodnik za vodje usposabljanja

Pripravil:

prof. André Klip

Univerza v Maastrichtu,

častni sodnik – pritožbeno sodišče v 's-Hertogenboschu

Kazalo vsebine

A.	Študije primerov.....	1
I.	Uvodna vprašanja	1
II.	Scenarij primera 1; Vprašanja.....	1
III.	Vaje	2
III.	Scenarij primera 2, nadaljevanje primera 1; Vprašanja.....	3
B.	Dodatne opombe za vodje usposabljanja v zvezi s primeri	4
C.	Metodološki pristop	4
I.	Splošni koncept in ključne teme	4
II.	Delovne skupine in struktura seminarja.....	5
III.	Dodatno gradivo.....	7
IV.	Najnovejši razvoj	7
D.	Rešitve	8

Vzajemno priznavanje I.

A. I. Uvodna vprašanja:

- 1. Katere vrste nepogojnih zapornih kazni obstajajo v vašem nacionalnem pravnem redu?*
- 2. Kaj pomeni načelo socialne rehabilitacije? Ali se uporablja tudi v vašem sistemu?*
- 3. Kakšno obliko podpore naj bi zagotavljal Okvirni sklep Sveta 2008/909? V kolikšni meri se razlikuje od Okvirnega sklepa Sveta 2008/947?*
- 4. Kakšna pravila veljajo za pogojni ali predčasni odpust v zvezi z zapornimi kaznimi v vaši državi?*

A. II. Scenarij primera 1:

Varšavsko kazensko sodišče je 27. avgusta 2010 obsodilo nemškega državljana Hansa Schulza na nepogojno zaporno kazen 12 let zaradi posilstva žrtve A, do katerega je prišlo 3. junija 2009 v Varšavi, posilstva žrtve B poljske narodnosti 7. avgusta 1998 v Berlinu v Nemčiji, vožnje z javnim prevozom brez veljavne vozovnice 7. junija 2010 v Gdansku in povzročitve hude telesne poškodbe na zaporniškem oddelku, medtem ko je 8. julija 2010 pobegnil iz zapora v Gdansku. Poleg zaporne kazni, ki je bila izrečena za tri huda kazniva dejanja, je moral plačati tudi kazen v višini 500 zlotov za prekršek v zvezi z uporabo javnega prevoza.

Ob koncu leta 2016 so pristojni poljski organi pridobili informacijo, da se je Schulz vrnil k materi, ki živi v Göttingenu v Nemčiji. 17. julija 2017 je poljski organ izdal potrdilo za prenos izvrševanja kazni v Nemčijo.

Vprašanja:

1. *Kateri organ bo nastopal v vlogi organa izdajatelja in kateri v vlogi izvršitvenega organa?*
2. *Ali zadeva spada na področje uporabe Okvirnega sklepa Sveta 2008/909?*
3. *Izpolnite obrazec/potrdilo in, ko vsi udeleženci zaključijo s pisanjem, skupaj razpravljajte o točkah, pri katerih so posamezniki imeli določene pomisleke.*
4. *Ali ima izvršitveni organ kakršno koli podlago za morebitno zavrnitev?*
5. *Ali je pomembno tudi mnenje Hansa Schulza?*
6. *Ali ga morajo nemški organi aretirati med postopkom priznavanja?*

A. II. Vaje:

Poiščite pristojni izvršitveni organ in določite jezike, v katerih bo sestavljeno potrdilo:

1. Slovenski državljani Janez Zupančič je bil obsojen na zaporno kazen 7 let zaradi oboroženega roba, do katerega je prišlo 4. julija 2019 v Bruggeu v Belgiji. Prijeli so ga 31. decembra 2017 in od takrat je v zaporu. Pristojni belgijski organ ga želi premestiti in prenesti izvrševanje kazni v njegovo matično državo Slovenijo.

Pristojni organ:

Jezik:

2. Josip Knežević je hrvaški državljani, ki ga je kazensko sodišče v Miskolcu na Madžarskem zaradi tatvine obsodilo na 12 mesecev zapora. Rodil se je v Zagrebu.

Pristojni organ:

Jezik:

3. Kazenski senat okrožnega sodišča v Kaunasu je 1. junija 2015 obsodil romunskega državljana Florina Raduja na 15 let zapora zaradi dveh umorov, storjenih leta 2013. Pristojni litovski organ se je 7. julija 2020 odločil, da želi izvrševanje kazni prenesti v Romunijo.

Pristojni organ:

Jezik:

A. III. Scenarij primera 2, nadaljevanje primera 1:

V postopku vzajemnega priznavanja, ki je potekal v Nemčiji, se je izkazalo, da Schulz ni bil prisoten na sojenju, ki je potekalo na Poljskem. Ko so ga 7. junija 2010 našli brez vozovnice, so ga prijeli, nato je ostal v priporu, dokler ni 8. julija 2010 pobegnil iz zapora, potem ko je nasilno pretepel zaporniškega paznika. Po njegovem pobegu je bil poziv na sojenje, ki je potekalo avgusta 2010, poslan na naslov v Varšavi, kjer je bil uradno prijavljen. Odgovorni uradnik ga na tem naslovu ni našel. Dvakrat mu je poskusil vročiti poziv in nato pustil obvestilo, da naj poziv prevzame na policijski postaji. Ni sporno, da je bil poziv vročen v skladu z določbami takrat veljavnega poljskega zakonika o kazenskem postopku. Od leta 2010 so poljski organi neuspešno iskali Schulza.

V okviru postopka, ki je potekal v Nemčiji, je Schulz izjavil, da:

- se sploh ni zavedal dejstva, da je proti njemu potekal kazenski postopek,
- je od julija 2010 stanoval pri materi,
- priznava, da je uporabljal javni prevoz brez vozovnice,
- zanika vpletenost v katero koli hujše kaznivo dejanje.

Vprašanja:

1. *Ali je sodbo iz Poljske mogoče priznati in izvršiti v Nemčiji?*
2. *Glede katerih vprašanj bo izvršitveni organ morda potreboval dodatna pojasnila?*
3. *Na podlagi katerih meril bo sprejel odločitev?*
4. *Kakšne so druge možnosti, če Nemčija ne bo priznala poljske sodbe?*
5. *Ob predpostavki, da je poljsko sodbo mogoče v celoti priznati: Kakšna pravila veljajo za njeno izvrševanje v Nemčiji?*
6. *Kdaj bo Schulz izpuščen na prostost?*

Del B. Dodatne opombe za vodje usposabljanja v zvezi s primeri

Zanimivo bo videti in preveriti, ali besedilo, ki ga imajo udeleženci na voljo, poleg besedila v njihovem nacionalnem jeziku vsebuje tudi spremembe in popravke izvirnega besedila. Še vedno se namreč pogosto dogaja, da se besedilo, objavljeno leta 2008, v praksi uporablja brez pomembnejših sprememb, ki jih prinaša Okvirni sklep Sveta 2009/299. Opomba: Kar zadeva popravke, se besedilo lahko razlikuje od jezika do jezika in se spremembe lahko pojavijo tudi kar nekaj let po letu 2009: npr. finska različica UL L 36/22. Če vam čas dopušča, lahko zdaj udeležence naučite uporabljati portal Eurlex in [konsolidirano različico pravnih besedil](#).

Zelo pomembno je, da udeležence spodbujate k uporabi spletnih orodij!

Del C. Metodološki pristop

I. Splošni koncept in ključne teme

Pri prvem primeru je poudarek na razumevanju pojma vzajemnega priznavanja v zvezi s priznavanjem sodb iz drugih držav članic. Slednje predpostavlja visoko stopnjo zaupanja v druge kazenskopravne sisteme in zahteva sodelovanje tudi v primerih, ko bi bila rešitev v drugi državi članici povsem drugačna. Načeloma je treba sodbe sprejeti takšne, kot so, in jih izvršiti. V večini primerov pogoje določa država članica izdajateljica. Vendar obstaja nekaj izjem, na primer pri uporabi instituta zastaranja.

Pri pripravi za pristojne organe, se mora sodno osebje naučiti prepoznavati takšne situacije, saj lahko povzročijo zamudo ali celo ovirajo sodelovanje ali imajo posledice, ki vplivajo na dogajanje po premestitvi.

Drugi primer izpostavlja vprašanje, ki je povzročilo številne težave na področju evropskega naloga za prijetje in predajo in zdaj povzroča težave tudi pri prenosu sodb. V skladu s sodno prakso Sodišča, ki se nanaša na sodbe *in absentia* in spremembe vseh instrumentov vzajemnega priznavanja z novimi pravili o sojenju *in absentia*, ki jih uvaja Okvirni sklep Sveta 2009/299, se v praksi pojavljajo dodatna vprašanja.

Primeri in vprašanja so oblikovani tako, da vodji usposabljanja in udeležencem omogočajo, da obravnavajo:

1. strukturo in osnovne predpostavke vzajemnega priznavanja na splošno in v posebnem kontekstu Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji in Okvirnega sklepa Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov Sveta 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju brez navzočnosti zadevne osebe;
2. iskanje organov, ki so vključeni v sodelovanje na obeh straneh;
3. kako so porazdeljene naloge med organom izdajateljem in izvršitvenim organom;
4. kako je mogoče vzpostaviti stik med organi in kakšna jamstva je treba zagotoviti;
5. kakšni so učinki premestitve pri izvrševanju kazni v državi izvršiteljici;
6. vlogo obsojene osebe pri poskusu zaustavitve prenosa ali pridobitve boljših pogojev;
7. vlogo obsojene osebe pri poskusu premestitve, če ni podana pobuda zadevnih držav članic.

II. Delovne skupine in struktura seminarja

Pred seminarjem bo vodja usposabljanja udeležencem poslal vprašalnik, dolg eno stran, s pomočjo katerega se bo lahko seznanil z izkušnjami udeležencev glede Okvirnega sklepa Sveta in njegove uporabe v praksi. Vprašal jih bo tudi, kakšna pričakovanja imajo in na katera vprašanja bi želeli dobiti odgovor. Tako pridobljeni podatki se bodo upoštevali pri predstavitvi, vplivali pa bodo tudi na določanje težavnosti posameznih nalog, ki bodo obravnavane, in morebitna dodatna vprašanja. Zelo pomembno je, da vodja usposabljanja pridobi te informacije, saj je mogoče pričakovati, da so izkušnje, jezikovne sposobnosti in vsakodnevne naloge udeležencev v praksi zelo različne.

Vodja usposabljanja bo udeležencem pokazal kratko predstavitev (v PowerPointu), s pomočjo katere bo izpostavil pomembne značilnosti Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela

vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji – področje uporabe, opredelitve, pristojni organi, razlikovanje med predajo za kazenski pregon in izvršitev, vloga državljanstva ali stalnega prebivališča zahtevane osebe, razlogi za zavrnitev, roki, veljavno pravo, nadaljnje odločbe, obveznosti za države članice (**približno 15–20 min**).

Scenarij primera 1 je zasnovan tako za obravnavo zelo osnovnih vprašanj kot tudi za poglobljeno analizo več težav, ki se lahko pojavijo. Udeleženci bodo delali v skupinah po 4–5 oseb, pri čemer jim bo na voljo prenosnik, povezan z internetom, za lažje iskanje odgovorov na vprašanja. Priporočljiva je zlasti uporaba spletnih mest EJN, portala Eurlex in Sodišča. Namen je, da se udeleženci naučijo uporabljati ta spletna mesta za pridobivanje informacij, ki jih potrebujejo, in jih v praksi uporabljajo pri reševanju težav. Reševanje scenarija primera 1 in odgovarjanje na vprašanja bi moralo trajati **približno 1 uro in 40 minut**. Skupine se lahko oblikujejo z združevanjem udeležencev z enako ravno izkušnj.

Na tej točki je priporočljivo narediti 10-minutni odmor.

Reševanje **vaj** od točke A.II dalje bi moralo trajati približno **10 minut**, njihov namen pa je pomagati udeležencev pri razumevanju mehanizma za iskanje pristojnih organov in določitev jezika, v katerem naj bo sestavljeno potrdilo. Po pregledu spletnega mesta EJN se lahko ta vaja uporabi tudi kot kontrolna vaja. Če za reševanje scenarija primera 1 porabite bistveno več časa, kot je predvideno, se lahko ta vaja preskoči in dodeli kot domača naloga.

Pri *scenariju primera 2* se bodo morali udeleženci lotiti vprašanj, ki jih v besedilu Okvirnega sklepa Sveta ni mogoče najti, vendar se nanašajo na prakso in zahtevajo hiter odgovor. Udeleženci bodo delali v skupinah po 4–5 oseb, pri čemer jim bo na voljo prenosnik, povezan z internetom, za lažje iskanje odgovorov na vprašanja. Reševanje scenarija primera 2 bi moralo trajati **približno 40–45 minut**.

O morebitnih preostalih vprašanjih bi bilo treba razpravljati ob koncu seminarja (**približno 5–10 minut**).

III. Dodatno gradivo

Vsak udeleženec naj **prinese** svoj izvod Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, vključno z obrazci iz Priloge. Udeleženci naj prinesejo tudi svoje nacionalne določbe za izvajanje Okvirnega sklepa Sveta ali imajo dostop do njih.

IV. Najnovejši razvoj

Preverite, ali je bila v zadnjih treh mesecih na Sodišče naslovljena nova zadeva ali predlog za predhodno odločanje. (Opomba: Če ni nobenega novega primera, se lahko vodje usposabljanja z udeleženci pogovorite o dejstvih in posledicah [zadeve Ognyanov \[C-554/14\]](#)).

A. I. Uvodna vprašanja

1. Katere vrste nepogojnih zapornih kazni obstajajo v vašem nacionalnem pravnem redu?

V okviru tega vprašanja se udeleženci seznanijo z množico različnih sankcij, ki obstajajo znotraj Evropske unije. To vprašanje je najbolje obravnavati v skupini, sestavljeni iz predstavnikov različnih držav, vendar je namen dosežen tudi, če vsi udeleženci seminarja prihajajo iz iste države. V tem primeru lahko vprašamo udeležence, ki imajo več izkušenj s prenosom sodb, ali so se kdaj srečali s sankcijami, ki so bile povsem drugačne od sankcij v njihovem pravnem redu.

2. Kaj pomeni načelo socialne rehabilitacije? Ali se uporablja tudi v vašem sistemu?

Večina držav članic to načelo spoštuje kot vodilo pri obravnavi obsojenih oseb oz. ga v praksi izvaja. Vendar se dejanski pomen tega načela razlikuje od države članice do države članice. Splošna ideja je, da so možnosti za ponovno vključitev v družbo veliko večje, če ta postopek poteka v matični državi, kjer oseba lahko govori svoj materni jezik. V členu 3 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909 je to načelo uporabljeno kot podlaga za prenos sodbe in premestitev osebe na prestajanju zaporne kazni. Organi države izdajateljice in države izvršiteljice morajo poskrbeti, da je temu namenu zadoščeno (člen 4, odstavek 2). Iz člena 4, odstavek 3, izhaja domneva, da je v državi članici državljanstva potek socialne rehabilitacije lažji, zaradi česar ima država članica državljanstva le malo možnosti za zavrnitev.

3. Kakšno obliko podpore naj bi zagotavljal Okvirni sklep Sveta 2008/909? V kolikšni meri se razlikuje od Okvirnega sklepa Sveta 2008/947?

V členu 3, odstavek 1 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909 o zapornih kaznih je določeno, da je prenos prestajanja kazni namenjen lažji socialni rehabilitaciji obsojene osebe. To je treba obravnavati kot najpomembnejše načelo, ki se uporablja pri sodelovanju. Medtem ko so obsojenci, premeščeni na podlagi Okvirnega sklepa Sveta 2008/909, v zaporu, so tisti, ki so premeščeni na podlagi Okvirnega sklepa Sveta 2008/947, na prostosti, vendar pod pogoji, ki jih nadzira država članica izvršiteljica.

4. Kakšna pravila veljajo za pogojni ali predčasni odpust v zvezi z zapornimi kaznimi v vaši državi?

V okviru tega vprašanja se udeleženci seznanijo z množico različnih pravil znotraj Evropske Unije, ki se nanašajo na pogojni ali predčasni odpust. V nekaterih državah članicah je odpust možen po prestani ¼ kazni, v drugih mora biti kazen odslužena v celoti. V nekaterih je v veljavi sistem, v katerem sodišče določi datum izpustitve na prostost, drugje to določa zakon ali poseben odbor za pogojni izpust oziroma izvršilni organ. Ta vaja je najbolj učinkovita v skupini, ki je sestavljena iz predstavnikov različnih držav, je njen namen dosežen tudi, če vsi udeleženci seminarja prihajajo iz iste države. V tem primeru lahko vprašamo udeležence, ki imajo več izkušenj s prenosom sodb, ali so se kdaj srečali s pravili za predčasni ali pogojni izpust, ki so bila povsem drugačna od pravil, ki jih poznajo v svojem sistemu.

Razumevanje razlik je začetek krepitev zaupanja v druge sisteme.

A. II. Scenarij primera 1:

Vprašanja:

VI. Kateri organ bo nastopal v vlogi organa izdajatelja in kateri v vlogi izvršitvenega organa?

Tokrat odgovora o pristojnem organu izdajatelju ni mogoče najti prek Atlasa. V t. i. Fiches Belges najdemo:

okrožno sodišče (Sad Okregowy), v pristojnosti katerega je kraj, v katerem ima obsojenec stalno ali začasno prebivališče.

Če pristojnosti ni mogoče določiti v skladu z zgoraj opisanimi načeli, je za zadevo pristojno okrožno sodišče v Varšavi (Sad Okregowy w Warszawie). Vendar se to nanaša na pristojnost sodišča kot izvršitvenega organa. Glede na osrednjo vlogo okrožnega sodišča v Varšavi, ki ima tudi vlogo sodišča, ki je izdalo odločbo, lahko predvidevamo, da ima pravico izdati zahtevo.

Tudi v primeru Nemčije Atlas ne daje odgovora, vendar [iz obvestila o izvajanju Okvirnega sklepa Sveta](#) izhaja, da so pristojni tožilci pri okrožnem sodišču. V Göttingenu je okrožno sodišče/Landgericht.

Ko sem 29. maja 2020 iskal odgovor, je na spletnem mestu EJM pisalo:

Več informacij o tem, ali je ukrep na voljo v državi članici, ki jo prosite za pomoč, in informacij o njegovem izvajanju v zadevni državi članici poiščete v Fiches Belges. Da bi vam olajšali iskanje, je poleg vsakega od zgoraj navedenih ukrepov navedena neposredna povezava [] do ustreznega Fiches Belges.

Nazadnje pregledano 6. aprila 2017 s strani sekretariata EJM

To kaže na dve pomembni dejstvi. Sistem Atlas za Okvirni sklep Sveta 2008/909 ni tako izčrpen kot za Evropski nalog za prijetje in predajo (ENPP). Poleg tega so bile vsebovane informacije takrat, ko sem jih pregledoval, nazadnje preverjene s strani EJNI tri leta prej. Z drugimi besedami, treba se je zavedati, da so tudi na spletnem mestu EJNI informacije zastarele.

Z iskanjem sem nadaljeval znotraj Fiches Belges, kjer se zadevni del glasi: *Pristojni organi za sprejemanje zahtev so lokalna tožilstva. Naslove organov boste našli v bazi EJNI ATLAS. Lahko se obrnete na tožilstvo, ki je pristojno za zadeve v zvezi z ENPP.*

Ugotovili smo že, da Atlas morda ne bo uporaben, vendar pa je navedba pristojnosti v zvezi z ENPP koristna. Organ za pošiljanje zahteve je:

Naziv:	Generalstaatsanwaltschaft Braunschweig
Naslov:	Fritz-Bauer-Platz 1
Oddelek:	
Mesto:	Braunschweig
Poštna številka:	38100
Telefon:	(0049) 531 488-1401
Mobilni telefon:	
Telefaks:	(0049) 531 488-1414
E-poštni naslov:	gstbs-poststelle@justiz.niedersachsen.de

Opomba: Za vodje usposabljanja. Lahko se zastavi vprašanje, ali se v danem primeru uporablja Okvirni sklep Sveta 2008/909. V tem primeru lahko poskusite podati odgovor. Vendar tega vprašanja ni priporočljivo obravnavati z začetniki na področju praktičnega preučevanja vzajemnega priznavanja. Sodba je z dne 27. avgusta 2010. Direktivo bi bilo treba prenesti do 5. decembra 2011. Poljska je to storila 1. januarja 2012. Nemčija je to storila 25. julija 2015 (čeprav na spletnem mestu EJNI zmotno navaja letnico 2105). Zahteva se torej nanaša na sodbo, izdano pred datumom prenosa. Vendar člen 28(1) Okvirnega sklepa Sveta določa, da je čas pošiljanja zahteve odločilnega pomena. Z drugimi besedami, če je zahteva prispela po 5. decembru 2011, se zanjo uporablja Okvirni sklep Sveta, četudi je sodba starejšega datuma. V našem primeru je bila zahteva poslana 17. julija 2017.

Vendar pa člen 28(2) določa, da lahko vsaka država članica navede, da bo še naprej uporabljala Konvencijo Sveta Evrope o transferju obsojenih oseb z leta 1983 v primerih, ko je bila pravnomočna sodba izdana pred 5. decembrom 2011. Nekatere države članice, kot sta Nizozemska in Poljska, so

podale takšno izjavo. Nizozemska je to storila 9. oktobra 2009, Poljska pa 1. junija 2011. Člen 28(2) določa, da je treba takšno izjavo podati ob sprejetju Okvirnega sklepa Sveta, do katerega je prišlo 27. novembra 2008. Kakšen je torej pomen teh izjav? V [zadevi Popławski](#) je sodišče odločilo, da nizozemska izjava zaradi nepravočasnosti ne more imeti pravnih posledic. Zato je mogoče domnevati, da je poljska izjava prav tako nična in neveljavna.

V2. Ali zadeva spada na področje uporabe Okvirnega sklepa Sveta 2008/909?

Zadevo je treba preveriti in obravnavati iz različnih vidikov. Kot prvo je treba preveriti, ali so izpolnjena merila iz člena 4 Okvirnega sklepa Sveta. Ugotovimo, da je Schulz v Nemčiji, ki nastopa v vlogi države izvršiteljice, kot je določeno v členu 4(1). Vendar je treba preveriti, ali je bilo podano soglasje oziroma ali je treba pridobiti soglasje obsojenega Schulza? Schulz, ki kot Nемец živi v Nemčiji, očitno spada v kategorijo (a) iz člena 4(1). Člen 6(2) zagotavlja odgovor na vprašanje glede privolitve. Privolitev obsojene osebe se ne zahteva, če se sodba in potrdilo posredujeta državi članici državljanstva, v kateri obsojena oseba živi. Schulzova privolitev torej ni potrebna.

V okviru naslednjega koraka je treba preveriti, ali kazniva dejanja spadajo na področje uporabe pravnega instrumenta. Člen 7 Okvirnega sklepa Sveta vključuje enak seznam kaznivih dejanj kot okvirni sklep Sveta o ENPP. Navaja tudi posilstvo, zaradi česar ni potrebno ugotavljanje dvojne kaznivosti. Povzročitev telesne poškodbe in uporaba javnega prevoza brez veljavne vozovnice nista navedena na seznamu. Člen 7(4) Okvirnega sklepa Sveta nato določa, da je treba preveriti, ali so dejanja kazniva tudi po nemški zakonodaji. Člen 7(1) določa, da mora biti za vsako kaznivo dejanje zagrožena kazen najmanj treh let. Nisem mogel preveriti, kako je zadeva urejena v nemški zakonodaji, vendar se mi zdi zelo malo verjetno, da bi nemška zakonodaja predpisovala tako visoko kazen za uporabo javnega prevoza brez vozovnice. Z drugimi besedami, Nemčija ne bo sprejela izvršitve za to kaznivo dejanje. Tako bi lahko prišlo do delnega priznanja, za kar člen 10 določa postopek posvetovanja.

V3. Izpolnite obrazec/potrdilo in ko vsi udeleženci zaključijo s pisanjem, skupaj razpravljajte o točkah, pri katerih imate pomisleke.

Pri tej vaji se bodo zagotovo pojavila določena vprašanja udeležencev. Ta vprašanja so lahko v veliki meri odvisna od njihovega nacionalnega ozadja ali izkušenj na področju dela s tovrstnimi potrdili.

Ali vemo, ali je sodba pravnomočna? Člen 1 Okvirnega sklepa Sveta določa, da je to osnovni predpogoj za uporabo Okvirnega sklepa Sveta. Odgovor na to vprašanje zagotavlja poljska zakonodaja. Ta določa, ali je glede na okoliščine primera sodba pravnomočna. Iz same zahteve je mogoče razbrati, da sodba po mnenju poljskega organa pravnomočna. (Opomba: K temu vprašanju se lahko vrnemo, ko bomo obravnavali vprašanje sojenja brez navzočnosti obdolženca.)

Opomba za vodje usposabljanja: Vsak odgovor ali pomislek je treba razumeti kot pravilen odgovor in udeležence spodbujati k sodelovanju. Najpomembnejše je sprožiti razpravo. V praksi se pojavljajo številne težave, saj posamezniki ne vedo natančno, kako je treba izpolniti določene zadeve, vendar tega ne povedo.

Tako se bo morda že na tem mestu nekaterim zastavilo vprašanje nenavzočnosti na sojenju in njene opredelitve. Kot vodja usposabljanja se morate odločiti, ali se boste s tem vprašanjem ukvarjali že zdaj, ali ga boste obravnavali v primeru št. 2.

Prav tako se lahko izkaže, da imajo države članice povsem drugačna pravila glede izračunavanja let, mesecev in dni. To je zelo zanimiv pojav. Na koncu je pomembno, da organ izdajatelj na obrazcu navede dneve, čeprav je bila sodba izrečena v letih ali mesecih.

V4. Ali ima izvršitveni organ kakršno koli podlago za morebitno zavrnitev?

To vprašanje nas pripelje do člena 9, v katerem so navedeni razlogi za nepriznanje in neizvršitev. Dobro je, da se udeležencem omogoči razprava o katerem koli razlogu, ki se jim zdi primeren ali vreden razprave.

V členu 9(1)(e) je kot razlog za zavrnitev naveden primer, ko je izvršitev kazenske sankcije po pravu države izvršiteljice zastarala. Udeleženci bodo opazili, da eno od kaznivih dejanj sega v leto 1998, sama sodba pa v leto 2010. Tako dolgo obdobje sproži analizo instituta zastaranja. Od nemške zakonodaje bo torej odvisno, ali bo izvršitev mogoča za vsa tri preostala kazniva dejanja.

Opomba za vodje usposabljanja: Primerjava nacionalnih pravil z vidika časovnih rokov je pomembna naloga v skupinah z udeleženci iz različnih držav. Države članice za določanje zastaranja izvršitve uporabljajo povsem različne sisteme. Nekateri države članice časovno obdobje izračunavajo od trenutka, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno, druge pa od trenutka, ko je bila izrečena obsodilna sodba. Očitno je, da lahko v državi članici, ki spada v prvo skupino, kot je na primer Nemčija, do zastaranja pride veliko prej kot v državi članici, ki spada v

drugo skupino. Tudi razumevanje, da ima druga država članica povsem drugačno izhodišče za izračun zastaranja, pomembno prispeva k medsebojnemu zaupanju.

Dodatni možni razlogi za zavrnitev so:

člen 9(1)(g): v zvezi s starostjo moramo ugotoviti, koliko je bila oseba stara v času storitve kaznivih dejanj;

člen 9(1)(h): glede na izrečeno kazen 12 let in pobeg po enem mesecu v priporu mora prestatati še velik del kazni;

člen 9(1)(i): vsekakor je koristno preučiti vprašanje nenavzočnosti obtoženca. Vendar bi bilo treba to storiti bolj sistematično in se temu vprašanju posvetiti pri obravnavanju scenarija primera 2, ko so zagotovljene tudi dodatne informacije.

Člen 9(1)(l) se nanaša na kazniva dejanja, storjena na ozemlju države članice izvršiteljice. Najstarejše posilstvo iz leta 1998 je bilo storjeno v Berlinu v Nemčiji. V takem primeru lahko ta država članica zahtevo zavrne. Ta določba je bila uvedena kot rezervna možnost, da država ne bi bila prisiljena izvršiti kazni za kršitev, ki bi bila po njenem pravnem redu obravnavana povsem drugače. Pri kaznivem dejanju posilstva tega ni mogoče pričakovati. Zato je verjetno, da Nemčija ne bo uporabila te podlage.

V5. Ali je pomembno tudi mnenje Hansa Schulza?

V členu 6 Okvirnega sklepa Sveta so obravnavani primeri, v katerih ima pomembno vlogo tudi mnenje obsojenca. To velja le takrat, ko je še vedno v državi članici izdajateljici. Schulz pa je že v državi izvršiteljici. Razlog za to je, da se za osebe, kot je Schulz, ki je pobegnil in s tem preprečil izvrševanje pravice, šteje, da so se odpovedale svojemu interesu pri določanju države izvršiteljice. Člen 6(4) Okvirnega sklepa Sveta zgolj določa, da bo Schulz obveščen.

V6. Ali ga morajo nemški organi aretirati med postopkom priznavanja?

To vprašanje ureja člen 14 Okvirnega sklepa Sveta. To je odločitev, ki jo je treba sprejeti po nemškem pravu. Nemški organi lahko aretirajo Schulza pred sprejetjem odločitve o priznanju, vendar tega niso dolžni storiti.

A. II. Vaje:

Poiščite pristojni izvršitveni organ in določite jezike, v katerih bo sestavljeno potrdilo:

Za iskanje pristojnih organov bomo uporabili [Atlas](#), ki je na voljo na spletnem mestu EJN – https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Home.aspx?l=SL&, ter izbrali ustrezno državo članico kot države izvršiteljice in ukrep 903. *Izvršitev zaporne kazni.*

Pri določanju jezikov, v katerih bo sestavljeno potrdilo, bomo uporabili [oddelek Obvestila za posamezne države članice](#). Če ni prejeto obvestilo v skladu s členom 23(1) Okvirnega sklepa Sveta, se uporabi(-jo) uradni jezik(-i) zadevne države članice.

Rezultati bi morali biti naslednji:

1. Slovenski državljani Janez Zupančič je bil obsojen na zaporno kazen 7 let zaradi oboroženega rop, do katerega je prišlo 4. julija 2019 v Bruggeu v Belgiji. Prijeli so ga 31. decembra 2017 in od takrat je v zaporu. Pristojni belgijski organ ga želi premestiti in prenesti izvrševanje kazni v njegovo matično državo Slovenijo.

Pristojni belgijski organ je v Bruslju in je pristojen za celotno državo, kot izhaja iz podatkov na spletnem mestu EJN.

Naziv:	Parquet du procureur du Roi de Bruxelles (Bureau CIS) – Parket van de procureur des Konings te Brussel (Bureau CIS)
Naslov:	Portalis, Rue des Quatre bras, 4
Oddelek:	
Mesto:	Bruselj
Poštna številka:	1000
Telefon:	+ 32 2 508 73 24
Mobilni telefon:	
Telefaks:	+ 32 2 519 82 96
E-poštni naslov:	mut.rec.bxl@just.fgov.be

Pristojni slovenski organ je v Ljubljani, kot izhaja iz podatkov na spletnem mestu EJN.

Naziv: Okrožno sodišče v Ljubljani (kot osrednje sodišče v primerih, ko krajevne pristojnosti ni mogoče določiti)
Naslov: Tavčarjeva 9
Oddelek:
Mesto: Ljubljana
Poštna številka: 1000
Telefon: +386 (0)1 366 44 44
Mobilni telefon:
Telefaks: +386 (0)1 366 45 18
E-poštni naslov:
Slovenija sprejema **slovenščino in angleščino**, kot je navedeno v [obvestilu na spletnem mestu EJN](#).

2. *Josip Knežević je hrvaški državljan, ki ga je kazensko sodišče v Miskolcu na Madžarskem zaradi tatvine obsodilo na 12 mesecev zapora. Rodil se je v Zagrebu.*

Pristojni belgijski organ je v Budimpešti in je pristojen za celotno državo, kot izhaja iz podatkov na spletnem mestu EJN.

Naziv: Ministrstvo za pravosodje
Naslov: Kossuth tér 4
Oddelek:
Mesto: Budimpešta
Poštna številka: 1055
Telefon: +36 1 795 5823
Mobilni telefon:
Telefaks: +36 1 795 0554 ali +36 1 795 0552
E-poštni naslov: nemzb@im.gov.hu

Pristojni hrvaški organ je v Zagrebu, kot izhaja iz podatkov na spletni strani EJN.

Naziv: Okrajno sodišče v Zagrebu
Naslov: Trg Nikole Šubića Zrinskog 5
Oddelek:
Mesto: Zagreb
Poštna številka:
Telefon: (+385 1) 4801-069
Mobilni telefon:
Telefaks: (+3851)4920-260
E-poštni naslov: ured.predsjednika@zszg.pravosudje.hr

Hrvaška sprejema **hrvaščino in angleščino**, kot je navedeno v [obvestilu na spletnem mestu EJN](#).

3. Kazenski senat okrožnega sodišča v Kaunasu je 1. junija 2015 obsodil romunskega državljana Florina Raduja na 15 let zapora zaradi dveh umorov, storjenih leta 2013. Pristojni litovski organ se je 7. julija 2020 odločil, da želi izvrševanje kazni prenesti v Romunijo.

Pristojni litovski organ je v Kaunasu, pristojen je za Kaunas – okrožno sodišče v Kaunasu, kot izhaja iz podatkov navedenih na spletnem mestu EJN.

Naziv: Okrožno sodišče v Kaunasu, senat okrožnega sodišča v Kaunasu
Naslov: Laisvės al. 103
Oddelek:
Mesto: Kaunas
Poštna številka: 44291
Telefon: +370 (37) 244 522
Mobilni telefon:
Telefaks: +370 37 424 743
E-poštni naslov: kauno.apylinkes@teismas.lt

Pristojni romunski organ je Curtea de Apel (Regional), kot je naveden na spletnem mestu EJN. Ne vemo natančno, iz katerega dela Romunije prihaja Florin Radu. To pomeni, da bomo potrebovali dodatne informacije. V skladu z [obvestilom, ki ga najdemo na spletnem mestu EJN](#), Romunija zahteva: da je potrdilu in sodbi priložen prevod v **romunščino**.

A. III. Scenarij primera 2, nadaljevanje primera 1:

V postopku vzajemnega priznavanja, ki je potekal v Nemčiji, se je izkazalo, da Schulz ni bil prisoten na sojenju, ki je potekalo na Poljskem. Ko je 7. junija 2010 potoval brez vozovnice, so ga prijeli, nato je ostal v priporu, dokler ni 8. julija 2010 pobegnil iz zapora, potem ko je nasilno pretepel zaporniškega paznika. Po njegovem pobegu je bil poziv na sojenje, ki je potekalo avgusta 2010, poslan na naslov v Varšavi, kjer je bil uradno prijavljen. Odgovorni uradnik ga na tem naslovu ni našel. Dvakrat mu je poskusil vročiti poziv in nato pustil obvestilo, da naj poziv prevzame na policijski postaji. Ni sporno, da je bil poziv vročen v skladu z določbami takrat veljavnega poljskega zakonika o kazenskem postopku. Od leta 2010 so poljski organi neuspešno iskali Schulza.

V okviru postopka, ki je potekal v Nemčiji, je Schulz izjavil, da:

- se sploh ni zavedal dejstva, da je proti njemu potekal kazenski postopek;
- je od julija 2010 stanoval pri materi;
- priznava, da je uporabljal javni prevoz brez vozovnice;
- zanika vpletenost v katero koli hujše kaznivo dejanje.

Vprašanja:

V1. Ali je sodbo iz Poljske mogoče priznati in izvršiti v Nemčiji?

Dejstva, ki so bila dokazana s sodbo poljskega sodišča, je treba sprejeti in jih ni mogoče preverjati kot pogoj za priznanje. Ni pomembno, ali nemško kazensko sodišče na podlagi razpoložljivih dokazov te osebe morda ne bi obsodilo, bi upoštevalo njeno znikanje krivde ali sprejelo odločitev o strožji kazni. Zato ne bo nadaljnje preiskave v zvezi s Schulzovo trditvijo, da je nedolžen. Vzajemno priznavanje predvideva, da je že prej imel možnost na sojenju izraziti svoje stališče v zvezi z obtožbami.

S tem pridemo do bistva drugega vprašanja: Na sojenju ga ni bilo. Ali njegova nenavzočnost dejstvo, ki vpliva na priznanje ali vzpostavlja nove pogoje?

V2. Glede katerih vprašanj bo izvršitveni organ morda potreboval dodatna pojasnila?

Nemške organe bo zelo zanimalo, kako je natančno potekal poziv Schulza na sojenje. To vprašanje se nanaša na člen 9(1)(i), v katerem je naveden eden od

razlogov za zavrnitev. Glede na okoliščine se lahko zahteva zavrne (vendar to ni obvezno). Nemški organi lahko od poljskih organov zahtevajo dodatna pojasnila, kaj točno se je zgodilo. Opomba: pri navajanju informacij o sodnem pozivu je zelo pomembno, da organi države izdajateljice navedejo dejanske informacije in ne pravnih kvalifikacij. Po pregledu Okvirnega sklepa Sveta in opisanih dejstev ugotovimo, da Schulz ni bil pozvan osebno. (**Opomba za vodje usposabljanja:** nekateri pravni sistemi lahko tak poziv štejejo za osebni poziv. Dobro bi bilo, če se med razpravo pojavijo takšna vprašanja.)

Vendar pa je mogoče, da je bil na drug način. V Okvirnem sklepu Sveta ti drugi načini niso opredeljeni v formalnem smislu, temveč kot obveznost za zagotovitev rezultata: **nedvoumno je mogoče sklepati, da je Schulz vedel za predvideno sojenje.** V prelomni [zadevi Dworzecki \(C-108/16 PPU\)](#) se je sodišče osredotočilo na dejstvo, ali bi obtoženec lahko vedel, da proti njemu poteka postopek. Dworzeckega so pozvali na njegovem naslovu. Njegov dedek je poziv sprejel in obljubil, da ga bo posredoval odsotnemu vnuku. V skladu s takrat veljavno poljsko zakonodajo je bilo tako zadoščeno vsem pogojem za poziv obtoženca. Njegova poznejša nenavzočnost ni ovirala sodnega postopka, ki je privedel do sodbe. Sodišče šteje tak postopek za pravno fikcijo.

V konkretnih okoliščinah primera ni nikakršnih pozitivnih dokazov, da je poziv dejansko dosegel Schulza. Vendar to še ni vse, saj člen 9(1)(i) določa tri primere, v katerih nenavzočnost na sojenju ne more privedi do zavrnitve. Druga možnost je, da je Schulz pooblastil zastopnika, ki je bil navzoč na sojenju. Tega ne vemo, vendar na to vprašanje lahko odgovorijo organi države izdajateljice. Tretja in zadnja možnost je, da je bila Schulzu vročena odločba in da je bil obveščen o pravici do ponovnega sojenja. Če nato jasno izjavlja, da ponovnega sojenja ne želi ali ga ne zahteva v predvidenem roku, je sodba pravnomočna in izvršljiva. Ne vemo, ali ta pravica obstaja in kakšen je bil Schulzev odgovor. Vendar če velja kateri od opisanih primerov, pravica do zavrnitve ne obstaja.

V3. Na podlagi katerih meril bo sprejel odločitev?

Vodilno načelo bo, ali bi izvršitev poljske kazni v Nemčiji prispevala k njegovi socialni rehabilitaciji. Poleg tega bi moralo sprejetje izvršitve preprečiti nekaznovanost za huda kazniva dejanja in tako prispevati k zagotavljanju območja svobode, varnosti in pravice za državljane Evrope.

V4. Kakšne so druge možnosti, če Nemčija ne bo priznala poljske sodbe?

To je odvisno od razlogov za zavrnitev. Vendar pa je že od začetka jasno, da če obstajajo razlogi za zavrnitev izvršitve sodbe, bodo ti razlogi najverjetneje veljali tudi za poljski ENPP, ki bi ga poljski organi posredovali Nemčiji z namenom Schulzeve predaje. Člen 4(6) Okvirnega sklepa Sveta o ENPP dovoljuje zavrnitev predaje državljanov za izvršitev sodbe pod pogojem, da je država članica pripravljena sama opraviti izvršitev. Prav slednje predstavlja težavo.

Ali lahko Nemčija začne nov kazenski postopek proti Schulzu? Nedvomno je pristojna za tri huda kazniva dejanja na podlagi teritorialne pristojnosti in državljanstva. Najstarejše kaznivo dejanje je lahko zastaralo. Ali velja za ostala kazniva dejanja načelo *ne bis in idem*, ker že obstaja poljska sodba? Člen 54 Schengenskega sporazuma (CISA) ščiti pred ponovnim pregonom šele, ko je bila kazen izvršena. To v tem primeru zagotovo ne drži.

Ko si predstavljamo, kaj pomeni začeti znova, je očitno, da bi bilo veliko bolje takoj izvršiti poljsko kazen.

V5. Ob predpostavki, da je poljsko sodbo mogoče v celoti priznati: Kakšna pravila veljajo za izvršitev v Nemčiji?

To vprašanje nas pripelje do uporabe člena 17 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909. Ta določba jasno določa, da izvrševanje kazenske sankcije ureja pravo države članice izvršiteljice, vključno z vsemi pravili o predčasnem in pogojnem odpustu (člen 17(1)). Schulz je v poljskem zaporu preživel en mesec in en dan, kar je treba odšteti (člen 17(2)).

Opomba: S tega vidika je najbolj zanimiva [zadeva Ognyanov \(C-554/14\)](#), iz katere izvemo, kakšne so odgovornosti udeleženih držav članic in katero pravo katere države članice ureja katere posamezne dele izvršitve sodbe. Bolgarski državljan Ognyanov je bil leta 2012 zaradi umora in roba na Danskem obsojen na zaporno kazen 15 let. Pred njegovo premestitvijo v Bolgarijo leta 2013 je delal v zaporu na Danskem. Med izvrševanjem preostale kazni v Bolgariji se je porodilo vprašanje, ali je Ognyanov upravičen do znižanja kazni, ker je na Danskem delal. V tem primeru bi bil upravičen do znižanja kazni za 2 leti, 6 mesecev in 24 dni. Brez upoštevanja dela, ki ga je opravljal na Danskem, bi bil upravičen le do znižanja za 1 leto, 8 mesecev in 20 dni: razlika je torej približno 10 mesecev v zaporu. Danska zakonodaja ne dovoljuje znižanja kazni na podlagi teh razlogov, bolgarska zakonodaja pa takšno znižanje dopušča. Z drugimi besedami: ali člen 17 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909, ki se nanaša na zaporne kazni,

izključuje upoštevanje dela v danskem zaporu pri zniževanju kazni, ki jo bo obsojenec prestajal v Bolgariji?

Odgovor je, da samo dansko pravo lahko ureja vprašanje, ali bo prišlo do znižanja kazni zaradi dela, saj država izvršiteljica ne more retroaktivno nadomestiti svojega prava o izvrševanju kazni in zlasti svojih predpisov o znižanju kazni s pravom države izdajateljice, kar zadeva del kazni, ki ga je zadevna oseba že prestala na ozemlju države izdajateljice.

V6. Kdaj bo Schulz izpuščen na prostost?

Logična posledica odgovora, podanega pri vprašanju 5, je, da je to odvisno od nemške zakonodaje.

(Opomba za vodje usposabljanja: V skupini z udeleženci iz več držav bi bilo zanimivo vprašati udeležence, kdaj bi bil Schulz izpuščen na prostost, če bi se kazen izvršila v njihovi državi. Presenečeni boste, kako velike razlike so med posameznimi državami!)